

SLOVENSKI NAROD.

Junja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudo vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

Velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vs. leto . . . K 24.— Četr. leta . . . K 6.— Pol leta . . . „12.— En mesec . . . „2.— V upravljalstvu prejemati na mesec K 1-90. S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto . . . K 25.— Četr. leta . . . K 6-50 Pol leta . . . „13.— En mesec . . . „2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K. Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine. List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravljalstvo „Slovenskega Naroda“

Ljudski žulji v poslanskih žepih.

V deželni zboru češkem je 27. t. m. poslanec Breznovský iskal podpisov za predlog, s katerim je hotel ožigosati sramotno nepristojnost, da dobivajo državni poslanci tudi sedaj, ko državni zbor ne zboruje, po 20 K dijet na dan. Breznovský ni mogel dobiti potrebnega števila podpisov za svoj predlog, dobil je vsega skupaj samo devet podpisov. Izročil je vzlic temu svoj predlog deželnemu maršalu, ki pa ga ni sprejel, ker ni imel dovolj podpisov in ker stvar sploh ne spada v kompetenco deželnega zbora.

Različnim strankam je prav ne ljubo, da je Breznovský to stvar sprožil. En del časopisja se sploh nič ne zmeni za to stvar in jo skuša z molkom utajiti in prikriti, drugi del časopisja pa je stvar zvijačno zasakal. Za vsebino rečenega predloga se nič ne meni, nego pretresa na dolgo in na široko formalo stran, namreč vprašanje, v koliki meri se smejo

deželni zbori baviti z zadevami državnega zbora. V tem klepetavem besedovanju o formalnostih je vsebina tega predloga stopila popolnoma v ozadje in morda se s kričanjem zaradi kompetenčnih mej naposled res še doseže, da se širši sloji ne bodo zavledli, kak škandal je hotel Breznovský razkriti.

Naziranje, da naj poslanci sploh ne dobivajo nobenega odškodovanja za izvrševanje svojega mandata, je sicer na Nemškem še praktično v veljavi, v obče pa vlada mnenje, da je to stališče krivično. Če bi poslanci ne dobili dijet, bi postali mandati monopol različnih bogatašev, kajti malo je ljudi, ki lahko popuste svoj poklic in morejo po več mesecev prebivati na Dunaju ob svojih troških. To uvideva vsakdo in zato tudi noben razsoden človek ne ugovarja, da dobivajo poslanci dijet za svoje poslovanje v drž. zboru.

Nasprotno pa je pravo žaljenje pravnega čuta vseh dostojnih ljudi, da dobivajo poslanci dijet tudi takrat, kadar sede doma, kadar opravljajo svoj navadni poklic, ki jih živi, in kadar državni zbor sploh ni zbran.

Tri in pol meseca so letos parlamentarne počitnice, a ves ta čas vlečejo poslanci po 20 K na dan — kar bo okroglo računano veljalo državo en milijon kron.

To je nečuveno in zato je imel Breznovský čisto prav, ko je hotel proti temu izposlovati protest dež. zbora. Država se za najpotrebnejše stvari neče dati niti tega, kar je nujno, povsod šteti, davčni vijak navija, da je groza, tu pa je vrgla en milijon skozi okno, en milijon ljudskih žuljev in pobasali so te ljudske žulje — ljudski zastopniki.

Kako da se je moglo to zgoditi? Odločitev je bila seveda popolnoma v rokah vlade. Ko bi bila vlada zasedanje drž. zbora odgodila, bi poslanci sedaj ne vlekli nezasluzenih dijet in država bi imela en milijon kron na razpolago, s katerim bi bila lahko storila kaj obče koristnega. A dasi ni bilo niti najmanjšega zadržka, vendar vlada ni odgodila zasedanja drž. zbora, nego je poslala poslance domu, ne da bi formalno prekinila poslovanje parlamenta.

Iz debate v šlezijskem dež. zboru je spoznati, zakaj se je to zgodilo. Vlada je pustila poslancem dijet, ki jih zdaj krivično dobivajo, na željo krščanskih socijalcev in socijalnih demokratov in vzlic ugovorom liberalcev. Klerikaleci in socijalni demo-

kratje so hoteli čez počitnice prijetno živeti in zato so vlado obdelavali, naj jim pusti dijet tudi za čas, ko ne bo državnega zbora. In vlada jim je ugodila in se jim s tem močno pripiknila. Vporabljanje korupcijskih sredstev je sicer pri naših vladah nekaj tradicionalnega, ali kaj takega se le še ni zgodilo. Seveda je vlada s tem, da je ustregla prošnjam klerikalcev in socijalnih demokratov, imela svoje posebne namene. Z ljudskimi žulji si je hotela kupiti blagonaklonjenost dijet lačnih ljudi in ni se čuditi, da se že javno govori, da se mora tako početje pravzaprav imenovati podkupovanje.

Plačevanje nezasluzenih dijet za ves čas parlamentarnih počitnic je sramotno za tisti najmočnejši stranki, ki sta to vzlic ugovorom liberalcev, izposlovali in meče najgrjo luč na vlado samo.

Samo vlada, ki nima prav nič spoštovanja pred parlamentom, se je mogla odločiti za to, da ugodi zahtevi klerikalcev in socijalnih demokratov. No, vlade ravnaajo s parlamenti vedno tako, kakor zaslužijo. Javnost pa naj si sama napravi sodbo o tistih elementih, ki trpe na čelu vlade moža, ki se upa z ljudskimi žulji polniti žepce poslancev, in sodbo o poslancih, ki pobirajo in spravljajo iz državnih sredstev — napojnine v obliki dijet.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 29. septembra. Ministrski predsednik baron Beck odpotuje z avstrijskimi resortnimi ministri dne 1. t. m. v Budapešto, da se začne zopet pogajati z ogrskimi ministri zaradi nagodbe. V političnih krogih so prepričani, da se prihodnji teden gotovo dožene nagodba, da jo bode mogli obe vladi dne 10. oktobra predložiti parlamentoma.

Ruski veliki knez na Dunaju.

Dunaj, 29. septembra. Včeraj je prispel na Dunaj ruski veliki vojvoda Vladimir s soprogo. Cesar in prestolonaslednik sta ju sprejela na kolodvoru v ruskih uniformah, godba je igrala rusko himno. Pozdrav je bil najprijetnejši. Cesar je veliki vojvodinji poljubil roko, njenega soproga pa objel in poljubil. Popoldne je sprejel cesar vel. vojvoda Vladimirja v posebni avdijenci, a kmalu nato je prišel k njemu na stanovanje na obisk. Obisku se pripisuje velika po-

litična važnost posebno z ozirom na to, da je prišel vel. vojvoda naravnost z macedonskega pozorišča.

Po ožaj na Ogrskem.

Budimpešta, 29. septembra. V krogih neodvisne stranke pripravljajo revizijo pravilnika za poslansko zbornico. Pred vsem se uvede klotura na ta način, da se večjemu številu poslancev, 30 ali 50, prizna pravica, predlagati vsak čas konec debate. O tem predlogu se ne sme razviti debata, temu se le glasuje. Za renitne poslance se uvede globa. V potrebi sme imeti zbornica dvojne seje.

Predsednik Justh je naprosil policijo v Budapešti, naj ne pripusti, da bi povodom otvoritve parlamenta dne 10. oktobra soc. demokratje obkolili parlament ter sploh prepreči vsakršno zbiranje ljudi v bližini parlamenta.

Poslanca Hollo in grof Battyan sta pričela z veliko akcijo za ustanovitev ogrske narodne banke. Dosedaj sta dobila že 170 podpisov takih poslancev, ki bodo glasovali zoper podaljšanje privilegija avstro-ogrsko banke in za ustanovitev ogrske narodne banke.

Pri nekem sestanku neodvisne stranke je imel naučni minister velik govor, v katerem je rekel: »Položaj nalaga vladi izredno odgovornost, tako da bo vsak član ministrstva občutil za rešitev, ako bi bil rešen te grozne odgovornosti ter zopet v položaju, prosto govoriti.« Nadalje je rekel, da bi poštena nagodba bila prava korist za Ogrsko. Za bodočo državno-zborsko zasedanje je napovedal davčno reformo in splošno volilno pravico.

Dunaj, 29. septembra. Madžarsko časopisje se zelo huduje nad avstrijsko vlado, češ, da iz sovražnosti do Ogrske zapre Donavo meseca oktobra za promet ladij. Ta odredba je baje naperjena direktno proti ogrskemu izvozu, ker se baš v mesecu oktobru izvažajo po Donavi največ žita iz Ogrske. — Komisija za regulacijo Donave razglša, da se Donava res mora za nekaj časa zapreti zaradi nujno potrebnih regulacij ob meji med Nižjo Avstrijo in Ogrsko, toda gledalo se bo po možnosti na to, da parobrodstvo vsled tega ne bo trpelo.

Hrvaška politika.

Zagreb, 29. septembra. Ban dr. Rakodetz se neprestano brez uspeha trudi, da bi sestavil vsaj svojo

vlado. Dr. Spevec in dr. pl. Tomašić sta baje definitivno odklonila ponujeni sekijski službi. Zaman je ban odredil, da se mora ves deželni denar nalagati v hipotečni banki, katere predsednik je dr. pl. Tomašić. Le pl. Chavrak je v principu sprejel mesto sekijskega načelnika notranjih del.

Glasilo samostojne srbske stranke »Novi Srbobran« piše, da ban Rakodetz a niti za vsak volilni okraj po enega kandidata ne bo našel. A tudi tisti kandidati, ki jih morda dobi, ne bodo imeli poguma, stopiti pred narod. Ne samo Rakodetzayjev, temuč vsak režim, ki bi hotel na podlagi iz Budapešti diktiranega programa vladi proti narodovi volji, je na Hrvaškem nemogoč. To bodo videli Madžari pri bodočih volitvah, naj se razpišejo kadarkoli. Da je položaj za Madžare obupen, razvidno je iz tega, da stavijo vse svoje nade na razpad koalicijske; toda na to bodo še dolgo čakali.

Budimpešta, 29. septembra. »Budapesti Naplo« poroča, da je večrjnji ministrski svet odklonil drugi del programa bana Rakodetzayja. Baje je ministrski svet sklenil, da pusti Rakodetzayja pasti, ker je njegova misija dosedaj popolnoma brezuspešna. (Z druge strani se poroča, da se ministrski svet sploh ni bavil s hrvaškim vprašanjem.)

Kakor znano, je imunitetni odsek ogrskega državnega zbora v zadnjem zasedanju sklenil, da mora posl. dr. Potočnjak k prosti zbornico odpustiti. Zasedanje pa se je zaključilo, preden je mogel dr. Potočnjak to storiti. Ker se je med počitnicami dr. Potočnjak ponašal, da ne bo nikoli prosil odpustitve, je predsednik Justh na tozadevno interpelacijo v neodvisni stranki izjavil, da bo takoj v prvi seji pozval poslanca dr. Potočnjaka, naj prosi odpustitve; ako bi tega ne hotel storiti, bo stvar takoj zopet izročil imunitetnemu odseku, ki bo brez dvoma dr. Potočnjaka izključil.

Veliki vojvoda badenski Friderik †.

Berolin, 29. septembra. Vse nemško časopisje piše obširno o umrlem badenskem velikem vojvodu Frideriku, ki ima glavne zasluge, da se je doseglo zedinjenje nemških držav v mogočno državno zvezo. — O njegovem nasledniku se poroča, da je absolvirval temeljito vojaške in juridične študije, a je slabih oči. Po mi-

LISTEK.

„Gospa Walewska“.

(K premieri v slovenskem dežel. gledišču.)

Napoleon zavzema v dramski književnosti zadnjih let pomembno mesto. Čisto naravno je, da stopi pisatelju, ki išče junaka za svoje delo, pred oči ta gigantski mož, a umljivo je tudi, da se doslej nihče ni upal napisati prave tragedije Napoleonove, dasi bi bila snov mikavna. Prevelik je bil delokrog tega orjaka, da bi se dal vklentiti v dramske sponse, in prezagonetno je bilo njegovo duševno življenje, da bi se dalo jasno očrtati v ozki obliki. V takozvanih Napoleonskih dramah novejšega časa Napoleon nikjer ne nastopa kot glavni junak, čestokrat se celo zdi, da ga je izbral pisatelj le za štafeto svojemu delu. In vendar povsodi učinkuje Napoleonovo ime nam zadostuje kot karakteristikon. Nehoté stavljam vso dramo, v kateri igra Napoleon, pod vpliv njegove osebe. Dasi še ni preteklo sto let, odkar je preminul ta genialni duh, ima njegovo ime za nas že nekaj božanstvenega.

»Gospa Walewska« je prva jugoslovanska napoleonska drama. Milan Begović je poet, katerega odlikujejo

vse lastnosti, ki jih mora imeti pisatelj, koji se loti podobne snovi. Predvsem rutina in priznana ime. Begović je skozinsko modern umetnik. Njegov ciklus »Knjiga Boecadoro«, ki je izšel pod psevdonimom Xeres de la Majara, bi mu sam moral zagotoviti odlično mesto med modernimi tvoritelji najnovejše dobe. Pri kupus je njegova veseliga »Venus vetrici«, preložena že na razne jezike, tudi na nemškega. Pod psevdonimom Stanko Dušić je izdal Begović mitiško dramo »Myrrha«, v kateri jasno vidimo vpliv Maeterlinckov na pesnika. Tudi »Walewska« je pisana pod tem vplivom.

Znano je, da so šli Poljaki Napoleonu, ko je operiral v zimi 1806 — 1807 med poznanjem in Varšavo proti Prusom in Rusom, zelo na roko, ker so upali, da jim obnovi poljsko kraljestvo. Ko je prišel cesar v Varšavo, da se po bojnih naporih nekoliko odpočije, sprejelo ga je mesto nadvse sijajno. Osobito so se odlikovale poljske žene in ve se, da se je Napoleon dosti rad gibal v njihovi družbi. Masson kaj zanimivo opisuje njegovo razmerje napram lepemu spolu v svojem znamenitem delu »Napoleon et les femmes«. Tudi »Memoires« grofice Potocke nam vedo o tem podati marsikaj zanimivega. Dočim pa so ostali skoro vsi v to poglavje spadajoči pojavi efemerni,

imelo je Napoleonovo razmerje z lepo grofico Walewsko resen in trajen značaj. Napoleon ji je ostal zvest do konca, in Walewska mu je dala sina, poznjega ministra pod Napoleonom III.

Begović je natančno študiral zgodovinske podatke ter jih tudi večinoma srečno uporabil. Walewske, palača Brühl v Varšavi itd. si je docela ogledal ter nam podal v sceničkih opazkah verne slike krajev, na katerih se drama vrši. Tudi značaji oseb odgovarjajo, v kolikor se to sploh da dognati, resnici. Napoleon, Murat, Talleyrand, Poniatowski in drugi so opisani verodostojno. Portrait osemnajstletne Marije Walewske, ki ga je izvršil slikar Dubonf in ki nam je ohranjen, nam priča, da je bila Walewska krasotica, kateri ni bilo težko pridobiti zase niti Napoleona.

Zahodno od Varšave leži kraj Blonje, skozi katerega se je baje vozil Napoleon, ko je potoval v Varšavo. Tja mu je hitela nasproti Walewska v spremstvu svoje kuzine Ane, da pozdravi v imenu poljskih žen cesarja, ki naj bi dal Poljski zopet svobodo. O tem činu neizkušene mlade žene ne ve nihče nič, tudi ne sedemdesetletni njen soprog, dobri starec Anastaz Walewski. Marija spoštuje svojega soproga, a ga ne ljubi. Tudi Anastazovemu vnuku Kazi-

mirju, ki ji je — svoji osemnajstletni stari materi — v gorki ljubezni vdan, ne vrača očitno ljubezni, dasi vsa njena narava hrepeni po njem, po možu sploh. Tako stopi pred Napoleona, ki zanjo ni človek temveč božanstvo. Na sprejemu v Varšavi se zopet vidi-ta in cesar otvori z njo ples, kar mu strogega ceremoniala držeče se poljsko plemstvo zelo zamani. Kmalu po tem večeru jo povabi Napoleon samo k sebi. Walewska se dolgo brani, slednjič pa gre, v mislih, da je od njenih korakov morebiti odvisna usoda Poljske. Napoleon jo pričakuje nestrpno in ji nimalo ne skriva svojih namer njej nasproti. V pogovoru z njo ga vidimo brezobzirnega, kakršen je bil vedno, kadar je šlo za njegovo srečo. V hipni jezi vrže svojo uro ob tla in izpregovori pomembne besede, da je njemu malo do tega, ako zdrobi tako tudi poljsko kraljestvo in poljsko ime. Vendar poroča Masson, da se ni upal dotakniti Walewske, ko je bila prvič pri njem. Begović vplete v odločilnem trenutku prihod Kazimirov v razvoj položaja in doseže s tem kaj efekten sklep četrttega dejanja.

S tem postane tragična krivda Walewske popolna. Njen sedemdesetletni mož, ki jo je ljubil kakor oče in kateremu Marija svojega stališča več ne more in noče skrivati, jo s hladnim prezirom zavrže, imenujoč

jo kurtizano Napoleona Bonaparta. Poljsko plemstvo je bilo že na plesu šepetalo o »drugi Pompadour« in sedaj obsoja vse vprek nepremišljeni čin mlade grofice. Toda Walewska se ne boji dovršiti, kar je začela. Povrne se zopet k Napoleonu, in takrat — piše Masson — je bila njegova.

Walewska žrtvuje, da bi rešila Poljsko, svojo čast. S težkim sreem zapušča svojega moža, katerega spoštuje, svojega poluvnuka, katerega morebiti ljubi, svojo ljubko kuzino Ano, kateri je od vsega srea vdana. Domovina ji je nadvse. In prav v tem leži čudna zagonetka njene krivde. Kakšna je bila njena ljubezen Napoleonu nasproti? Jeli bila res taka, kakršno nam slikajo njene navdušene besede? Nas li mogoče vara? Ali vara samo sebe? Kdo ve!

Eno pa je gotovo. Njena žrtev Poljske ni osvobodila. Dunajski kongres je pokopal zadnje nade, katere je stavil poljski narod v Napoleona. Kar je bila Walewska želela za svojo domovino, tega ji niti Napoleon ni mogel dati. In odpustila mu je, da ni držal dane besede, kakor je upala, da ji svet odpusti njen greh zaradi njene velike ljubezni:

»Vaš mali prezir odavde me tjera, al velika če ljubav dignut me i otrest s moje duše pepeo tog vašeg ruga... J.

šljenju je sicer konzervativce, vendar ni nasproten naprednim idejam, nikakor pa ni prijatelj duhovščine.

Volitve v rusko dumo.

Petrograd, 29. septembra. Prvotne volitve iz kmečkih, delavskih in maloposelstniških kurij se bližajo koncu. Dosedaj je bilo izvoljenih 3365 pristašev desnice, 619 zmernih in 1383 pristašev levice. 2046 volilnih rezultatov še ni znanih.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja šteje letos 79.146 udov, t. j. 2833 manj od prejšnjega leta. Nazadovale smo torej, a vendar se je skupno število Mohorjanov še vedno ohranilo na častni višini.

Razmerje udov po posameznih škofijah, oziroma krajih, nam kaže tale pregled:

	članov
1. Goriška nadškofija	9095 (+ 120)
2. Krška škofija	6243 (+ 70)
3. Lavantinska škofija	23732 (+ 1292)
4. Ljubljanska škofija	31007 (+ 1633)
5. Tržaško-koperska šk.	4371 (+ 21)
6. Sekovska škofija	422 (+ 9)
7. Somobotejska in dr. ogr. šk.	218 (+ 47)
8. Zagrebška nadškofija	494 (+ 15)
9. Senjska in dalmatinske šk.	307 (+ 39)
10. Poreška škofija	108 (+ 1)
11. Dijaška škofija	83 (+ 5)
12. Bosniške škofije	213 (+ 3)
13. Videmska nadškofija	240 (+ 6)
14. Razni kraji	852 (+ 11)
15. Amerika	2038 (+ 257)
16. Afrika in Azija	232 (+ 15)
Vkup	79146 (-2832)

Številka v družbenih »zlatih bukvarh«, v katere se vpisujejo na novo vstopivši udje, je naraslo od 267.194 na 273.535, torej je vpisanih 6341 novih udov.

474.876 Mohorjevih knjig bode letos romalo med Slovence! Če dodamo to število onemu prejšnjih let, pridemo do števila 11.275.810 knjig, reci enajst milijonov, dvestopeninsedemdeset tisoč, osem sto in deset knjig, katere je družba sama kot letna darila svojim udom razdelila od svojega obstanka sem. Pri tem pa niso vsota mnoga poznejša naročila, ponatisi itd.

Dne 25. septembra smo začeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: 1. Amerika in Afrika, 2. Krška škofija, 3. Razni kraji, 4. Tržaška škofija, 5. Lavantinska škofija, 6. Ljubljanska škofija, 7. Goriška nadškofija.

Čenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »avizov«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki po vzročujoče samo zamudo in nepotrebne stroške. — Stroške, katere so imeli gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavojni ne zastavljajo prepotrebnega prostora.

Odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. septembra.

— Hrvati o volilni reformi na Goriškem. Včerajšnji »Obzor« priobčuje o volilni reformi na Goriškem pod naslovom »Sankecionirana naka-za« članek, v katerem piše med drugim: »V prejšnji deželni zbor se je volilo 21 poslancev (1 virilist-nadškof), odsedaj se jih bode volilo 29. Narodnostno razmerje bo ostalo isto. Slovenci bode zopet za 1 glas v manjšini, dasi predstavljajo večino prebivalstva. Toda najslabša stran novega volilnega reda tiči v tem, da se morajo Slovenci enostavno odreči tudi najskromnejše nade, da bi si kdaj mogli izvojevati ravnopravnost in večino. Po starem volilnem redu bi slej ali prej padel v slovenske roke mandat mesta Gorice, kjer se rapidno množijo in jači slovenski element. Sedaj bosta Gorica in njeno pretežno italijansko zaletje volila tri poslance in s tem je odzvonilo slovenskim nadam... Moralno odgovornost za ta udarec slovenski stvari nosi v prvi vrsti slovenska klerikalna stranka, ki skoro izključno zastopa slovenski narod v deželnem zboru in odboru. In ta odbor je naravnost vtihotapil zakonski načrt v deželni zbor. Dočim javnost, zlasti slovenska za ta načrt niti ni vedela, ga je večina sprejela in glasovala zanj v 10 minutah. Ko pa je novorojenec zagledal svetlobo dneva, so se slovenski klerikalci zbalii naroda in so jeli sklicevati protestne narodne skupščine. Seveda prekasno, zakaj vlada ni pomišljala ugoditi željam Italijanov izgovarjajoč se, da Slovenci niso bili proti reformi niti v deželnem odboru, niti v deželnem zboru. Dočim se je istočasno šestorici slovenskih poslancev v tržaškem deželnem zboru posrečilo, z obstrukcijo prekrizati raču-

ne večini pri istem poslu, da se tržaško namestništvo še do danes ni odločilo »sprejeti« reforme predložiti centralni vladi, so na Goriškem Slovenci sami zakrivali, da je sankcionirana volilna reforma, ker so v najusodnejšem času predpostavljali osebnim in strankarskim mržnjam narodne interese in narodovo bodočnost...»

— Veseli se, klerikalni Izrael!

»Slovenec« je po dolgem čakanju vendarle našel list, ki opisuje ríemanjsko Terseglavovo afero v njegovem smislu in duhu. In kateri je ta časti vreden list? To je Frankovo »Hrvatsko Pravo«, glasilo hrvaških Argusovcev in Strasnoffcev, ki je pri »Slovenec« kar čez noč postalo »ugledno glasilo« Starčevičeve stranke prava. »Feine Brüder finden sich! Kakor je »Slovenec« na Slovenskem, ako izvzamemo zakotne lističe, kakor so »Domoljub«, »Slov. Gospodars«, »Naša Moč« e tutti quanti, ki ne pridejo v poštev, edini list, ki zagovarja protinarodno politiko, tako je »Hrvatsko Pravo« v Banovini tisti organ, ki je od svojega postanka pa vse do danes vodil protihrvatsko, antinacionalno politiko. Ko so se letos po nastalem konfliktu z ogrsko vlado združili vsi pošteni, rodoljubni hrvaški elementi v borbi proti Madžarom in njihovu emisarju na Hrvaškem banu Rakodczyayu, je edino »Hrvatsko Pravo« zastopalo stališče, da narodni interes ne zahteva, da bi bila potrebna skupna borba proti madžarskemu neprijatelju. In »Hrvatsko Pravo« je s svojim protinarodnim hujskanjem srečno doseglo, ne samo da njegovi pristaši na vsi črti zavirajo rodoljubno delovanje onih hrvaških politikov, ki so združeni v hrvaško-srbski koaliciji, marveč celo to, da se Starčevičanci niti ne sramujejo odkrito podpirati akcije madžarske vlade in njenega hlapca Rakodczyaya, ki stremi zgolj za tem, da uveljavi tudi na Hrvaškem idejo o edinstveni madžarski državi. Madžari se ničesar tako ne boje, kakor da bi hrvaški delegati nadaljevali svojo obstrukcijo tudi v sedanjem zasedanju skupnega parlamenta. No, »Hrv. Pravo« in frankova stranka sta tako »rodoljubna«, da hočeta v tem oziru iti Madžarom na roko in jih osvoboditi hrvaške more s tem, da se trudita na vse načine preprečiti, da bi se hrvaška delegacija sploh mogla udeležiti zasedanja ogrsko-hrvaškega državnega zbora. Tako izdajalsko politiko vodi »Hrv. Pravo«, glasilo nemškega Zida dr. Franka! A ker »Slovenec« ta list — menda edini na vsem slovenskem jugu — pritrja v ríemanjski aferi, poskakujejo škofovi kulji veselja in radosti in imenujejo »leibjournal« dr. Franka, zloglasnega junaka de Strassnoff et Argus, »ugledno glasilo Starčevičeve stranke prava«, dasi je notorično znano, da noben list na slovenskem jugu ne uživa manjšega ugleda v javnosti, kakor baš »Hrv. Pravo«. Mi privoščimo »Slovenec« iz vsega srca tega brateca, ki je, kar se tiče podlega obrekovanja, natolečevanja in denunciranja zaslužnih, v delu za narod osivelih rodoljubov, res docela vreden škofovega lista. »Slovenec« in »Hrvatsko Pravo«, to je res prekrasen »par nobile fratrum«!

— Shod istrskih zaupnikov je sklical poslanec Spiničič na današnji dan v Trst, da se izreče o načrtu volilne reforme za istrski deželni zbor.

— Zopet nas hočejo oškodovati. Iz Slovengradca se nam piše: Dosedanji davčni kontrolor v Slovenjgradu je Slovenec. Imenovan je za davkarja in pride od nas proč. To ugodno priliko hoče Slovenec vedno prijazno finančno ravnateljstvo porabiti, da na mesto Slovenca postavi — Nemca, dasi je pri naši davkariji že davkar strasten Nemec. Ali je to postopanje odgovor na interpelacijo slovenskih poslancev v drž. zboru, da se naj na Spodnjem Štajerskem nastavlja slovenski davčni uradniki in da naj se slovenski uradniki, ki službujejo na Zgornjem Štajerskem premeste v slovenske dežele, in ne pošiljajo sem nemške uradnike. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se na mesto davčnega kontrolorja v Slovenjgradu imenuje Slovenec in ne Nemec. Gospode poslance opozarjamo na ta nameravani atentat na slovensko posest. Okraj, ki je popolnoma slovenski, pa naj bi imel same nemške uradnike — to se ne sme zgoditi.

— Dr. Benkovičeva »Posavska straža« je jako dobro poučen list. Pred tremi tedni od 8. do 12. t. m. je zboroval v Pragi kongres »Svobodne Misli«. O tem kongresu se je mnogo pisalo in govorilo. Vse to je prišlo na ušesa »uglednemu politiku« in poslanecu dr. Benkoviču šele po treh tednih. V včerajšnji številki svojega lista namreč piše doslovno: »Shod svobodnomislecev ali prostozidarjev se te dni vrši v Pragi.« Da je lepi Janez iz Kamnika prespal cele tri tedne, mu ne zamerimo, ker vemo, da mu je v tem času v vseh kosteh še šumel udarec z bičem dr. Serneca. Sploh

mu je, kakor se kaže, dr. Sernečev bič močno iritiral živčevje in nevarno obsenčil razum. Drugače si ne moremo razlagati dejstva, da se Benkovič vedno sliši na svobodomiselnem shodu slaviti one, »ki so napadali z bombami španskega kralja, ter zabavljali zoper Avstrijo.« Vidi se, da je mož bolan in da zre, odkar je sprejel zaslužen lekejo od dr. Serneca. Povsod strahove.

— Volitev članov in namestnikov v pridobninsko komisijo III. razreda bo v četrtek, dne 3. oktobra od 10. do 12. dopoldne v »Mestnem domu«. Sporazumno med trgovci in obrtniki so se postavili sledeči kandidati, ki se volilem priporočajo, da jih volijo soglasno: za člana gg. Jernej Bahovec, trgovec s papirjem in Fran Lovše, mesar, za namestnika pa gg. Anton Škof, trgovec in Andrej Marčan, mesar.

— Iz finančne službe. Davčni oficijal Rihard Debelak je imenovan za davčnega upravitelja v IX. in davčni asistent Josip Rotter za davčnega oficijala v X. čin. razredu. Kancelist Ivan Elsner je imenovan za kancelijskega oficijala v X. ognjičar Fran Drobnič pa za kancelista v XI. čin. razredu.

— Iz finančne službe na Primorskem. Asistent pri finančni deželni blagajni, g. Milan Paternoster, ki je bil v Ljubljani, je imenovan za blagajniškega oficijala v X. čin. razredu, za carinskega asistenta v XI. čin. razredu je pa imenovan carinski praktikant g. Milan Blažon.

— Srednješolske vesti. Za ravnatelja na državni realki v Mariboru je imenovan profesor Robert Bitter z Dunaja. — Za ravnatelja gimnazije v Beljaku je imenovan profesor G. Floraz Celoveca.

— Šolske vesti. Imenovani sta: gđ. Terezija Juvanec, učiteljica v Ljubljani, za suplentinjo v Studencu, gđ. Marija Likar, absolvirana učiteljska kandidatinja v Ljubljani, za suplentinjo v Cerkljah. Nadučitelj g. Matevž Peterlin v Studencu ima dopust do 1. aprila 1909, šestmesečni dopust je pa dobila zaradi bolezní učiteljica ga. Antonija Bohinec v Cerkljah. Učiteljica gđ. Eleonora Deu v Naklem je dobila dopust zaradi bolezni, na njeno mesto pa pride absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Viljemina Vidic. V Srednjo vas pri Kočevju pride za provizorično učiteljico absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Stefanija Kasch, v Velike Lašče pa na mesto učiteljice gđ. Leopoldine Bukovic, ki ima zaradi bolezni dopust, kot suplentinja absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Ana Erzin. Provizorična učiteljica gđ. Valerija Kasch je premešena iz Lienfelda Zna deklško šolo v Kočevje, na njeno mesto pa pride provizorična učiteljica gđ. Roza Fimacora, doslej v Stari Loki.

— Poštna vest. Pošto oddajalnice v Zameškem pri Raki je prevzela gđ. Franja Cerov, učiteljica v Hrvaškem Brodu.

— Odlični gost. Profesor Milan Begović, eden najodličnejših hrvaških modernih pisateljev, dojde jutri iz Spleta, da prisostvuje premieri svoje drame »Gospa Walowska«.

Občni zbor akademičnega ferijalnega društva »Sava« je bil v soboto zvečer v restavraciji »Narodnega doma« ob obilni udeležbi članov in gostov. Zborovanje je otvoril predsednik g. Kremenšek, ki je prisrčno pozdravil navzoče, zlasti častnega člana društva g. dr. Tavčarja. O delovanju društva je poročal podpredsednik g. Thaler. Sabljanje se je pridno gojilo in je društvo pristopilo veliko novih članov. Sklenilo se je prirediti sablaški turnir, na katerega bi se povabili Hrvatje in Čehi. Vsled slabih gmotnih razmer se ta sklep ni uresničil in se tudi ne ve, kdaj se bo. Govornik priporoča, naj bi se ustanovil veslarski klub in tenis klub. Od radikalne strani so leteli na društvo razni napadi, kar tega ni bolelo, pač pa nikakor ni moglo mirno vzeti nase napada od strani, od koder ga ni nihče pričakoval. Vkljub vsem napadom bo društvo stremilo za svojim ciljem in skušalo premagati vse zapreke. O notranjem delovanju društva je poročal tajnik g. Jelenc. Društvo ima 35 članov, od zadnjega občnega zbora so pristopili 4. Bilo je 5 odborovih sej. Društvo je bilo zastopano na slovenskem sokolskem zletu v Domžalah, pri razvitju zastave ribniškega »Sokola« in zabilo žebelj v zastavni drog, bilo je zastopano pri učiteljskem zborovanju v Radovljici in pri shodu »Svobodne Misli« v Pragi. Blagajniško poročilo je podal g. Fajdiga. Dohodkov je bilo 464 K 24 vin., stroškov pa 244 K 69 vin., torej je 219 K 55 vin. prebitka. Vsa ta poročila so se odobrila. Nato se je na predlog gospodarja gosp. Kralja dovolilo filijalki na Dunaju 40 gl. ter po 5 gl. mesečno I. semester. O turnirju je poročal potem g. Peharec, o veslarskem klubu pa g. Fajdiga. Turnir in veslarski

klub se ne ustanovita zaradi slabih gmotnih razmer. Sklenilo se je, da se naroči list »Svoboda«. Nato se je pričel sledeči predlog, ki ga je stavil odsotni g. Kandar starejši: »Napredni dijak, zbrani na občnem zboru akademičnega ferijalnega društva »Sava«, zavračamo z ogorčenjem z neutemeljene napade gospoda Ivana Hribarja, župana in državnega poslanca v Ljubljani, izrečene proti »Savi« na shodu radikalnega dijaštva v Celju, želeč, da se prihodnjič na bolj primernem mestu informira glede dijaških razmer in življa. Obenem pa poudarjamo, da v kljub vsem napadom z najrazličnejših strani ostanemo na borilem stališču, ker smo prepričani, da je ravno društvo, ki goji borenje, najbolj sposobno vzgojiti narodu krepkih, značajnih in neustrašnih mož, kakršnih ravno pri nas potrebujemo. Če to dosežemo, smo narodu res koristili, ker tako vzgojeni možje bodo gotovo krepko posegli v boj za narod. — O tem predlogu se je vnela jako živahna debata, v katero so posegli med drugimi g. Peharec, ki je dejal, da radikalno dijaštvo mnogo govori, da napredno dijaštvo nič ne dela. Količko pa delajo oni? Knjižnice so res ustanovili, a pri ustanovitvi »Prosvete« so bili tudi napredni dijaki. Njih program ima točko, da morajo imeti njih društveniki po kmetih predavanja, a ta točka se nič ne izvršuje, ker takih predavanj še ni bilo. Govornik je izražal ogorčenje, da se je častni član »Sava«, župan Hribar, osmelil začeti ustavne ideje društva. Čast zahteva, da se odbije ta napad in je govornik za resolucijo. G. dr. Tavčar je dejal, da mu ni znano, kaj je govoril župan Hribar na shodu radikalnega dijaštva v Celju, zato tudi ne ve, če je opravljena resolucija, kakor se je predlagala. V tem pogledu naj bi se najprej natančno poizvedovalo. Potrebno je, da napredno dijaštvo javno pogosteje nastopi, saj se tudi radikalni dijaki povsod silijo v ospredje. Govornik je dal društvu razne nasvete o izboljšanju društvenih razmer. Dijaški dvoboj ni tako barbarična navada, kakor se trdi! Dokler ga imajo Nemci na svojem programu, toliko časa bi ga morali imeti tudi Slovani. Govornik ne priporoča, da bi se sprejela resolucija, ampak se naj prej natanko doženo besede, ki jih je govoril župan Hribar na omenjenem shodu. G. dr. Šerko je v ostrih besedah ožigosal županov nastop in dejal: »Čast za čast! Ako to kapljo nečasti pustite na sebi, bo ostala vedno na vas! »Sava« stoji na stališču »samooobrambe.« Ko se je potem še povedalo, da je župan Hribar neki dijaški deputaciji, ki je prišla k njemu, dejal, da je najboljši, če napredni dijaki stopijo v »Slovenijo« in se je iz tega sklepalo, da je mislil, naj ne stopijo v »Savo«, in ko se je konstatiralo iz dijaškega almanaha, ki ga je izdalo radikalno dijaštvo, da napredno dijaštvo pijančuje, in častni član »Sava« župan Hribar simpatizira z radikalnim dijaštvom, je bila resolucija sprejeta. G. Jelenc je predlagal nato, da se dovoli dijakom v Ljubljani obisk društvene sobe proti mesečnemu plačilu 40 vin. in da popravijo, če bi pokvarili kako stvar. (Sprejeto). Gosp. Kremenšek je želel, naj bi se vabili srednješolci v društvo, da bo imelo to naraščaj. (Sprejeto). g. Sink je menil, da je treba napade, ki izhajajo v »Omladini« na napredno dijaštvo, zavračati in pobiti. (Sprejeto). Na predlog g. dr. Šerka se je soglasno izrekla častnemu članu dr. Tavčarju zaupnica in zahvala kot edinega starejšini, ki je prišel na občni zbor. Izreden občni zbor se vrši o Božiču. Ko se je v odsek za turnir izvolil g. Thaler in se je g. Sinku pri njegovem zbiranju slovenskih dijaških pesmi dodal v pomoč g. Fajdiga, je bil občni zbor končan.

Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani je imela včeraj dopoldne ob prav veliki udeležbi svoj ustanovni občni zbor v prostorih »Slovenskega trgovskega društva«. Zborovanje je otvoril v imenu predlagateljev gosp. Lilleg, ki je iskreno pozdravil navzoče, zlasti pa državnega poslanca župana Ivana Hribarja (živio-klici) ter poslanca trgovske zbornice g. dr. Majorana. Misel za ustanovitev denarnega zavoda, je rekel govornik dalje, se je porodila že pred dvema leti, ko je obhajalo trgovsko društvo »Merkur« svojo petletnico. Takrat se je izrazila želja, da bi »Merkur« posredoval, da bi naš obrtnik in trgovec dobil zaslonbo v kakem denarnem zavodu in da bi »Merkur« skrbel za štedenje trgovskih nastavljenec. Mnoga posvetovanja so se vršila vsled tega in konec in sad teh posvetovanj je ustanovni občni zbor trgovsko-obrtno zadruga v Ljubljani, registrirane zadruga z omejenim jamstvom. Zadruga ima po § 2. pravil namen, izboljšati gospodarsko blagostanje svojih članov, zlasti pospeševati njih trgovino in obrt s tem: a) da jim daje posojila in priskrbuje kredit po kolikor moči nizki ceni;

b) sprejema denar na hranilne vloge in tekoči račun proti obrestovanju; c) da priskrbuje svojim članom sredstev v trgovske in obrtne namene, zlasti tudi dobavnih kavci; d) da pomaga svojim članom pri skupnih podjetjih, osobito skupnem pridobivanju, odnosno pri skupnem razpečevanju trgovskega in obrtnega blaga; e) da ustvarja za svoje člane naprave, ki povzdigujejo trgovsko in obrtno obratovanje, n. pr. blagovna skladišča, prevozna podjetja i. dr. Glavni deleži so po 100 K, opravični pa po 2 K. Vsa slovenska javnost gotovo pozdravlja ustanovitev te zadruga, po kateri bo marsikaka kronica ostala v slovenskih rokah in ne pojde v tuje židovske, odkoder se sicer ne vrne nikoli več. G. govornik je pozival, naj se vsak trgovec in obrtnik oklene trgovsko-obrtno zadruga v procvit svojega stanu in njen! K drugi točki dnevnega reda »Čitanje pravil« je predlagal župan g. Hribar, naj se sprejmejo pravila en block, ker jih je vsak izmed navzočih dobil z vabilom v roke. (Sprejeto). Nato se je vršilo sprejemanje članov. Pristopilo je 66 članov z 292 glavnimi deleži po 100 kron, torej z glavnico 29.200 K. Razglas števila članov in deležev je bil sprejet z viharim odobravanjem. S tolikim številom članov in deležev takoj prvi dan je dobila zadruga krepko podlago, Zki se ji bo pač tekotom časa mnogo povečala in okrepila. Nato so se vršile volitve. Na predlog gosp. župana Hribarja, ki je poudarjal, da bo treba kmalu izrednega občnega zbora, da se zviša število članov načelstva (zdaj jih je sedem), ker je udeležba iz obrtnega stanu jako velika, so bili z vzklikom izvoljeni v načelstvo sledeči gospodje: Dragotin Hribar, Ivan Knez, Robert Kollmann, dr. Fran Novak, Andrej Šarabon, Josip Vidmar in dr. Fran Windischer. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Oton Bayer, Alojzij Lilleg, dr. Danilo Majoran, Karel Meglič in Silvester Škerbine. Pri slučajnosti je izražal g. župan Hribar veselje nad velikim zanimanjem med trgovci in obrtniki za trgovsko-obrtno zadrugo, ki bo delovala za oboji stan zlasti za zadnjega, ki se bo z njo povzdignil. Pozdravlja zadrugo kot župan ljubljanski, ker se je ustanovil nov denarni zavod, ki povzdigne obrt in trgovino. Izreka zahvalo pripravljalnemu odboru za njegov trud, čestita na uspehu in želi novi zadrugi najlepšega uspeha. Končno se je g. Lilleg zahvalil za udeležbo obrtnikom, trgovcem in trgovskim nastavljenecem, ki naj pričakujejo od zadruga boljše bodočnosti zase. S tem je bilo zborovanje končano.

Iz Spodnje Šiške. Čudom se čudimo naši občinski upravi, da se navzlic temu, da ima Šiška dandanes čez 4200 stanovnikov, še ni spozumela z mestnim magistratom ljubljanskim glede eminentno potrebnega vodovoda. Pretehtati je treba položaj da nastane v Šiški velikanski požar. Od kod g: župan pa boste v tem slučaju dobili vodo — morebiti iz Zibertovega bajerja!! Delujete torej, svetujemo Vam nujno, soglasno z občinskimi odborniki in ne podirajte v prihodnje več, kar oni zgrade, če Vam že samemu ni do resnega dela. Capito!!

Pokopališče v Sp. Šiški. Piše se nam: Stvar zaradi šišenskega pokopališča še ni dognano. Pri komisijem ogledu podane izjave ekspertov, interesentov in obč. zastopnikov leže zdaj pri okrajnem glavarstvu. Šiška upa, da se okr. glavarstvo ne bo oziralo na neutemeljene ugovore nekaterih posameznikov, nego bo upoštevalo pač najbolj merodajni soglasni sklep občinskega odbora, ki je tudi želja vsega šišenskega prebivalstva.

Iz Gradca se nam poroča: Po prizadevanju g. Frana Hrašovca, prezaslužnega staroste Slovencev in Gradcu ustanovljena ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je na prvem občnem zboru, ki se je vršil dne 26. t. m. v dvorani družbe »Napreje«, izvolila naslednje načelstvo: Za prvo-mestnico gospo Jelo Murko, za blagajničarko gđ. Aleksandro Zabred, za zapisničarico gospico Zorko Kavčič, same ugledne narodne in zavedne dame, pod katerih vodstvom mora podružnica vspevati.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (par) se otvori gledališka sezona z Begovičovo dramo »Gospa Walowska«. Naslovno vlogo igra gospa Borštnikova, Napoleona g. Haasen, Ano gospa Kreisova, Jablonsko gospa Danilova, Birginsko gospa Dragutinovičeva, Anastaza Walewskega g. Dragutinovič, Kazimirja Walewskega g. Nušič, Talleyranda g. Toplak, Poniatowskega g. Danilo, Murata g. Bukšek, Laczinskega g. Povhe. Pri predstavi sodeluje vojaška godba.

Koncert Jaroslava Kociana. V letih 1902 in 1903 je napravil Kocian veliko turnejo po vseh večjih mestih severo ameriških, ki je bila nepretrgana vrsta najsijajnejših triumfov.

„New-York-Word“ piše: „Njegova tehnika je neizmerna, on igra z velikansko ognjevitostjo in nežnostjo. Razen da ima Kocijan absolutno dovršeno tehniko, ima tudi to, kar mora biti glasbeniku priloženo in česar ne more provzročiti noben pouk — dušo. Čustvo tvori najodličnejši in najbistvenejši del umetnosti mladega Čeha.“ — „Chicago Tribune“: „Kocijan je tako velik kakor Kubelik. Tehnično je enak svojemu slavnemu predniku. To se je pokazalo snovi, ko je do veljave prišlo isto absolutno in naravnost osuplo mojstrstvo v vsej mehaniški strani instrumenta, ista nezmotljiva natančnost, ki je Kubeliko igranje napravila nepozabno.“ — „Chicago Daily News“: „Take brezdišne tihote, kakršno je češki violinist Kocijan z izvajanjem najlepših točk na gracioznem način siloma izvajal, se še pri nobenem poslušalstvu ni opazilo.“ Značilno je, kar je Pietro Mascagni, sloveči skladatelj opere „Cavalleria Rusticana“, pisal v „Chicago Examiner“, ko se je baš mudil tudi v Ameriki in Kocijana prvič slišal: „Oj ta mladenič, ta Kocijan! Dober je. Velik je. Čudapolen je. On zna! Njegova glasba govori. On tolmači svojo umetnost s sigurnim razumom velike duše. Prvič sem ga čul. Ni v moji moči, da bi izrazil, kako globoko me je ganil.“ — Pri Kocijanovem koncertu sodeluje tudi pianist gosp. Fran Veselsky, in igra 4 točke. Igraj Veselsky-ja pripoznajo kritike popolen vzlet in krasoto. Tehnika je neobičajno pogodena in briljantna. („Times“). Veselsky je nmetnik velike tehnike ter vzbuja povsod občudovanje občinstva in kritike. („Harmonija“). Veselsky je velik umetnik. Temperament njegov karakterizuje umetnika — Čeha. („The World Herald“). — „Glasbena Matica“ pričakuje v sredo velikega obiska in to z ozirom na lepo priliko, slišati svetovnoslavnega virtuozu in na nizke cene, ki so se postavile, da je vsakomur dana prilika, se udeležiti tega znamenitega koncerta.

Na c. kr. II. državnih gimnazij ljubljanskih (ob Poljanski cesti) se prične šolsko leto 1907/1908 v soboto, dne 12. oktobra s sv. mašo z „Veni sancte“, ki se bo služila ob desetih v nunski cerkvi. Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali v torek, dne 8. oktobra dopoldne. Sprejemne izkušnje za I. razred se prične v sredo, dne 9. oktobra, ob osmih dopoldne. Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je javiti v četrtek, dne 10. oktobra, dopoldne pri ravnateljstvu. Vse druge pove naznanilo, nabito v veži šolskega poslopja.

Prihodnje usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani dne 4. novembra 1907 ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljsko. Pravilno opremljene prošnje je po predpisnem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 26. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

Družabni večer, združen z vojaškim koncertom in šaljivo pošto, so priredili v soboto zvečer podčastniki tukajšnje garnizije v areni „Narodnega doma“ ob tako lepi udeležbi kot še prav malokdaj. Arena je bila do zadnjega prostora zasedena. Ob izvrstnem sviranju vojaške godbe in ob izborni pijači restavraterja gosp. Kržišnika se je razvila najkrajše zabava, ki se je končala z animiranim plesom. Prireditelji smejo biti z uspehom vsekakor zadovoljni, kakor so bili tudi zadovoljni udeleženci njih večera.

Odhodnico so priredili v soboto v Narodnem domu telovadci ljubljanskega Sokola bratom Riharju, Severju, Setincu in Windišerju, ki odidejo te dni v vojake. Izrekla se je pri tem marsikaka krepka beseda, pevci so pa peli navdušujoče slovanske pesmi. Brat Bučar je s sviranjem na klavir mnogo povzdignil vso zabavo.

Zimski vojni red za 1907/08. leto. Zimski vojni red c. kr. avstrijskih državnih železnic, — veljaven od 1. oktobra 1907 naprej — stopi na vseh črtah c. kr. ravnateljstva drž. žel. v Trstu ob polnoči med 30. septembrom in 1. oktobrom 1907 v veljavo. Ta vojni red ima proti sedaj veljavnemu sledeče spremembe: Proga Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. Brzovlani št. 1, 2, 7 in 8 ostanejo kakor dosedaj. Vlak št. 16 (dosedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 9. uri 05 min. zjutraj) bo 20 min. prej vozil in bo v Gorici drž. žel. nekaj manj časa stal, tako da bo, kakor je resnično potreba, v Jesenicah še zvezo na vlak 1716 proti Trbižu dosegel. Vlak št. 17 (dosedaj prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 5. uri 25 min. zj.) bo iz Jesenice 7 min. kasneje odhajal in v Trst c. kr. drž. žel. ob 5. uri 30 min. zjutraj prihajal. Vlak št. 18 (od sedaj

odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 5. uri popoldne) bo 5 min. kasneje odhajal. Vlak št. 41 (dosedaj odhod iz Jesenice ob 5. uri 10 min. zjutraj) bo 5 min. kasneje odhajal in bo iz Gorice drž. žel. do Trsta drž. žel. podaljšan, kamor bo ob 10. uri predpoldne prihajal. S tem se je napravila nova jutranja zveza iz Trbiža v Trst. Vlak št. 42 (dosedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 6. uri zjutraj) bo 15 min. prej odhajal in bo že ob 7. uri 37 min. zjutraj v Gorico drž. žel. prihajal. Nedeljski vlak št. 44 (dosedaj odhod iz Trsta drž. žel. ob 1. uri 25 min. popoldne) bo eno uro kasneje nasprotni vlak št. 45 (dosedaj prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9. uri 50 min. zvečer) iz Gorice drž. žel. 30 min. prej vozil. (Prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9. 24 min. zvečer.) Pri drugih osebnih vlakih na tej črti so samo na posameznih delnih progah majhne premembe. Proga Herpelje-Kozina-Trst c. kr. drž. žel. Vlak št. 212 (dosedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 5. uri 30 min. zjutraj) bo zaradi zveze na vlak št. 17 proge Jesenice-Trst 5 min. kasneje vozil. Proga Gorica drž. žel. Ajdovščina. Vlak št. 852 (dosedaj odhod iz Ajdovščine ob 5. uri 20 min. zjutraj) bo 5 min. kasneje vozil. Nedeljska in prazniška vlaka št. 858 in 859 pozimi ne bosta vozila. Proga Ljubljana drž. žel.-Kamnik. Kakor vsako leto vozita vlaka št. 2158 in 2159 samo meseca oktobra in samo ob nedeljah in praznikih. Proga Trst c. kr. drž. žel.-Poreč. Vlak št. 952 (dosedaj št. 911 dohod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9. uri 20 min. predpoldne) bo 7 min. prej vozil, zaradi česar ne bo imel samo zveze na vlaka št. 16 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. in 216 proge Herpelje-Kozina-Trst c. kr. drž. žel., ampak bo tudi za sejanje mnogo ugodnejši. Vlak št. 954 (dosedaj št. 952 odhod iz Poreča ob 5. uri 10 min. zjutraj) bo iz Poreča 5 min. prej odhajal in doseže s povečano hitrostjo v Trstu c. kr. drž. žel. zvezo na vlak št. 14 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. Vlak št. 957 (dosedaj št. 913 odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 6. uri 15 min. zvečer) bo 55 min. kasneje vozil, zaradi česar se zveza na vlak št. 15 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. zagotovljena. Pri drugih vlakih so samo neznatne premembe. Na vseh drugih tukaj neimenovanih progah v okrožju ravnateljstva drž. žel. v Trstu ostane dosedaj veljavni vojni red tudi od 1. oktobra 1907 naprej nespremenjen.

Električno razsvetljavo dobi mesto Radovljica, ki je sprejelo ponudbo g. Franca Zupanca iz Luncovega. Mesto dobi tudi vodovod in kanalizacijo, tako, da bo to čisto moderno opremljeno.

Pravica v Celju. Kakor so listi že poročali, je dovolilo c. kr. namestništvo v Gradcu z odlokom z dne 2. septembra 1907 oddajo v zakup gostilniške obrti g. Roberta Diehla g. Josipu Stelzerju, uvažuje dokazano bolehnost g. Roberta Diehla kot važen razlog za oddajo v zakup in uvažuje dejstvo, da pri g. Josipu Stelzerju ni nobene ovire v smislu obrtnega reda. Ker je bil s to razsodbo predurčen odlok mestnega magistrata v Celju, ki ni dovolil te oddaje v zakup, zagnal je celjski občinski zastop velikanski hrup, kakor da bi se s tem odlokom zgodila celjskim Nemcem največja krivica. Občinski odbornik gospod dr. Kowatschitsch je imenoval ta slučaj „ein krasser Fall“ in seveda je bil sprejet predlog, da se občina pritoži zoper omenjeno sodbo c. kr. namestništva v Gradcu. To vpije in ta fingirana nezadovoljnost se mora imenovati naravnost predrznost, če se pomisli, kako radodarni so mestni očetje z oddajo v zakup gostilniških in celo žganjarskih obrti, če se gre za nemške kompetente. Mestni magistrat je dovolil v zadnjih letih oddajo sledečih gostiln oziroma žganjarn v zakup: 1. Gostilne Matilde Smeke na Grabnu št. 4 Francu Kaschu; 2. gostilne „zur Krone“ bratov Reinighaus na Florjanu; 3. žganjarije sedaj že umrle Marije Zangger na namestnika Roberta Zanggerja; 4. gostilne sedaj rajnega Gustava Pallos na Matildo Dvorschak; 5. gostilne Gajschek v Graški ulici na Jož. Koštomaja; 6. žganjarije Marije Janesch na Glavnem trgu na Antona Preutza; 7. gostilne Ern. Fanningerja na Glavnem trgu na Josipa Sekulitscha; 8. gostilne Ludvika Kossar, sen. na Jožefovem trgu na Karla Schantla; 9. gostilne Mar. Kanduscher na namestnika Ivana Habjana; posebno pa v zadnjem letu 1907: 10. gostilne Ant. Alziebler v Gospoškini ulici na Jos. Verschniagga, ki je bil obsojen glasom razsodbe c. kr. okrajnega sodišča v Konjencih z dne 18. jan. 1907. U 20/712 po § 3. zakona z dne 25. maja 1883. št. 78 d. z. na 10 K globe; 11. gostilne „Deutsches Haus“ na Gustava

Ursprunga; 12. gostilne Karla Mörtla na Jožefovem trgu na Marijo Medved; 13. žganjarije Karla Teppei, Bogengasse na Franca Ranzingerja, trgovca v Celju; 14. gostilne konzorcija „Stadt Wien“, Bismarkplatz na Jakoba Heissenbergerja. Iz teh slučajev se vidi, kako lahko je doseči oddajo v zakup gostilniške koncesije v Celju, in je naravnost nečuvno, zakaj se je to oddajo v zakup Slovencu Robertu Diehlu zabranilo, celi vrsti nemških kompetentov pa se dovoli. Če je c. kr. namestništvo sprejelo neutemeljeno razsodbo mestnega magistrata v Celju v zadevi Roberta Diehla, je storilo svojo prokletost dolžnost, da zabranjuje vnovitj oči škandal. Vedeli bi vendar radi, kakšni razlogi so obstojali za oddajo v zakup gostilniških obrti občinskih zastopnikov Karla Mörtla in Karla Teppeja lanskega leta. V slučaju Karla Mörtla oddala se je gostilniška obrt v zakup celo ženski Mariji Medved; sploh so bili skoraj vsi slučaj taki, da bi se morali preiskati. Pri tem se posebno ne sme prezreti, da je mestni magistrat posebno radodaren z oddajo žganjarn. Razen že imenovanih slučajev je dobil žganjarno tudi Gustav Stiger, trgovec v Celju. Jakoba Leskoheggu se je dala gostilniška koncesija pri „Angelu“ v Celju, akoravno je bil obsojen glasom razsodbe c. kr. okr. sodišča v Celju z dne 11. apr. 1907. Bl. 231/72, tedaj že predkaznovan, radi prestopka po § 399 k. z. in po § 12. z. o kužnih živinskih boleznih na 50 K globe. Ti slučaj se navedajo v ilustracijo celjskih razmer, v ilustracijo težav, s katerimi se morajo boriti Slovenci, če prosijo le za mrvice pravice, in v ilustracijo hinavščine nemških „kulturträgerjev“, ki kar zbesnijo, če zahtevajo Slovenci svojo pravico, kar pa ne sme imponirati c. kr. vladi.

Svojo ženo je ustrelil kočar Jurij Onik v Hočah pri Mariboru.

Občni zbor slov. akad. fer. društva „Gorotan“ se je vršil dne 24. septembra v Celovcu. Društvo je ustanovilo dve ljudski knjižnici ob Vrbskem jezeru in priredilo izobraževalen shod in ljudsko veselico pa je celovsko okr. glavarstvo prepovedalo. Za ljudske knjižnice se je nabralo okoli 150 Mohorjevih knjig (med njimi mnogo molitvenikov!) in okrog 80 drugih, deloma strogo znanstvenih. Sprejela se je soglasno izjava, v kateri se obsoja pisava „Mira“ v zadnjem času nasproti akademikom, zlasti „smelo“ (t. j. nedokazano) očitjanje, da je njim narodnost — sport, igra i. p., dalje nečuvno drzno predbacivanje, da se akademiki kažejo v javnosti samo s prošnjami za podpore in grožnja, da se naj podpirajo samo „krščanski“ dijaki. Sklenilo se je navzlic vsem nasprotovanjem nadaljevati pričetno delo, posebno z ustanavljanjem ljudskih knjižnic, katere si razni kraji nujno želijo, pa se jim ne more ugoditi radi pihih prispevkov. Končno se določi za nadaljnega sprejemalca ev. prispevkov: Josip Wieser, iur., Podgora v Rožu, Koroško.

Napredek v Gorici. Znana goriska tovarna mila je prešla v slovenske roke. To je zopet korak naprej v slovenskem gospodarskem razvoju v Gorici. Naj bi se slovenski kupovalci držali te tovarne.

Velik požar. V sredo je v Črnem kalu v Istri popolnoma pogorela hiša Karla Šiškovčiča, ki je imel v njej trgovino, kjer je bil poštni urad in orožniška postaja. Škode je 80.000 K, zavarovalnice pa le 45.000 K.

Poročilo se je v ponedeljek, 30. septembra zdravnik gosp. dr. Otmar Brovet z dražestno gospico Marijo Parčič v Dobrinju na otoku Krku. Bilo srečno!

Lov na moške sta uprizarjali v Zagrebu Magdalena Špindrič in njena hči Ljubica. Pri tem sta se tekom časa po dobrih uspehih tako privadili, da jima ni noben ušes, če je imel le količjak odprto srce za ljubzen par ur. V noči na 14. avgusta sta našli v neki gostilni gosp. I. I., se vsedli k njegovi mizi in kmalu se je začel pravi prijazen pogovor. Ko so šli v kavarno, je mati izginila in gospod I. I. je odpeljal Ljubico na svojo stanovanje... Ko se je drugo jutro zbudil, ni bilo Ljubice nikjer, z njo je pa izginila zlata ura z verižico ter nekaj denarja v skupni vrednosti 195 K. Gospodu I. I. je bilo pa to vendar preveč, dasi je ušil lepo noč, in naznanil je Špindričevi državnemu pravdniku. Pri obravnavi je Ljubica trdila, da ji je I. I. objavil 50 K, za kolikor je zastavila potem ukradeni uro. Mati in hči sta bili obsojeni vsaka na eno leto ječe, ker sta bili že parkrat obsojeni zaradi sličnih dejanj. Galantni gospod I. I. pa bo moral drugič biti bolj previden, kadar bo spet skupaj s kako ljubico.

Cinematographie-théâtre français na Turjaškem trgu („Kotliški dom“) ima ta teden na sporedu nastopnih 14 točk: 1. Moderni cestni roparji. 2. Otroška kopel. 3. Čudesni album. 4. Zračani ljubimec. 5. Gori! Gori! 6. Sladkosnedež. 7. Pes in mačka. 8. Pierrotovo maševanje. 9. Nadežna brada. 10. Lovski list, prosim! 11. Tat vozni koles. 12. Očeta čast. 13. Vesele perice. 14. Prvi poizkus „krokanja“. Ker se posebno ta spored odlikuje z obilico smešnih prizorov, naj ne opuste posetiti to gledališče zlasti oni, ki bi se radi kdaj smejali od srca. Seveda je na sporedu tudi več barvnih čarokrasno izvedenih slik in nekaj lepih dramatičnih prizorov. Ta kinematograf iznova toplo priporočamo. Podjetju se je posrečilo, dobiti sedaj za igralca na klavir izborni moč in se bodo tudi odpravili vsi odmor, ker so došli iz Francoskega ravnokar novi aparati.

Vlom. Danes ponoči je bilo v Dalmatinovih ulicah vlomljeno v delavnico čevljarstva mojstra Franca Zdešarja in mu ukradenega 30 K denarja. Tat je strl pri oknu šipo in potem zlezal v delavnico.

Povozil je predvčerajšnjim v Florjanskih ulicah posestnik Jakob Vidmar iz Karolinke zemlje pet in polmetnega Andreja Uršiča. Deček ima izbita dva zoba in tudi po telesu ima poškodbe.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 67 Hrvatov, 60 Macedoncev in 10 Slovencev, 80 Slovencev in Hrvatov je prišlo nazaj. — V soboto je šlo v Ameriko 135 Hrvatov, 50 Hrvatov, 80 Macedoncev in 30 Slovencev.

Izgubljene in najdene reči. G. Fran Goričnik je izgubil srebrno uro z verižico, na kateri so urezane črke F. G., vredno 74 K. — Krošnjar Anton Trogerli je izgubil krošnjarsko knjigo. Najditelj dobi 10 K nagrade. — Dijak Ivan Kovac je našel srebrno brožo. — Marija Sajovic je našla večjo vsoto denarja. — Vajenec Stanislav Derganc je našel ženski denžnik.

*** Drobne novice.** — Tudi Leopold Wölfling se zopet oženi. Še se ni podelila afera grofice Montignoso vsled njene zopetne omočitve s Toselijem, došla je iz Švice vest, da je njen brat Leopold Wölfling na okoliščih 30letno Marijo Ritter iz Šlezije. Zaročila sta se že sedmi dan po ločitvi od prve žene Adamovice.

— Raizulipaša v Tangerju. Novi sultan Mulej Hafid je imenoval roparskega poglavarja Raizulija za pašo v Tangerju.

— Ubil se je v Potsdamu princ Thurn-Taxis, ki se je z drugimi častniki drsal po ograji stropnišč v vojašnici. Pri tem je izgubil ravnotežje ter padel 5 m globoko na glavo ter na mestu obelžal mrtve.

— Morilec Goold je sedaj priznal, da sta z ženo po natančno sklenjenem načrtu ubila in oropala Švedinjo Levin v Monte Karlu. Ubil jo je on, a razsekala sta jo oba z ženo.

— Princezinja Lujiza Koburška, ki živi skupno z Matašičem v Parizu, je baje zopet napravila meničnih dolgov za štiri milijone frankov.

Oglaševalnica požarov v Celju. Oglaševalnica požarov na Smilavškem hribu nad Celjem se je, kakor se nam piše od tam, te dni po državnem telefonu zvezala s policijsko stražnico v mestu. Upamo, da se bodo odlej požari redno oglašali ter da se ne bode več brez potrebe občinstva razburjalo ter brezpomembno alarmiralo požarne brambe!

*** Kazen za zakonsko nezvestobo.** V državi Njujork so sklenili postaviti proti nezvestobi v zakonu. Kazen je določena z zaporom. Prvega je doletela kazen po novi postavi nekega Hirscha, ki ga je tožila njegova žena, da ljubkuje z mlado krasotico. Pri sodišču je izjavila, da bi par tednov zapora možu gotovo ohladilo vročo prepovedano ljubezen. Oba so zaprli, a ju izpustili proti visoki varščini do obravnave, pri kateri bodeta dobila vsak par tednov zapora.

*** Moderno poročno naznanilo.** V časopisu „Rus“ je bilo nedavno čitati sledeče naznanilo: Za družbo! Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo s tem, da sva se podpisana zedinila, brez cerkvenega obreda in brez civilnega zakona postati mož in žena. Prevzela sva medsebojne obveznosti, ki so v kulturnih deželah spojene z rodbinskim življenjem. V slučaju, da kateri izmed naju prekrši medsebojne obveznosti, podvrževa se razsodišču, ki si ga sama izvoliva. Marija Grigorjevna Ogus. Aleksander Aleksandrovič Nestor.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Književnost.

— Vaška kronika, spisal Ivan L. h. Tekom tega tedna izide druga publikacija »Narodne založbe«, obsegajoča zgodovinske povesti iz slovenske preteklosti. Pisatelj Ivan L. h. ima že ugledno ime med slovenskimi pisatelji in je s svojimi dosedanjimi pisali pokazal, da ima jako lep talent. Najnovejše njegovo delo bo vzbudilo občno pozornost in občno zanimanje. Cena knjigi 1 K 70 v, po pošti 1 krono 90 v.

— Janka Kersnika zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Ravno kar je izšel prvi sešitek petega zvezka Kersnikovih zbranih spisov v založbi L. Schwentnerja. Ta sešitek obsega pesmi, šaloigro v enem dejanju »Berite Novice« in leposlovnost ter politične feljtone. Strani 287. Cena borš. izdava K 3.50, po pošti kron 3.70. Vse tu naznanjene knjige so na prodaj v »Narodni knjigarni«.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Gornji grad 30. septembra. Včerajšnji gospodarski shod »Narodne stranke« je uspel nad vse pričakovano sijajno. Udeležilo se ga je nad 300 volilcev. Na shodu so govorili: državni poslanec Vinko Ježovnik, dr. A. Božič iz Celja in potovalni učitelj Goričan. Državnemu poslancu Ježovniku se je izrekla soglasno zaupnica, za katero je glasovalo tudi nad sto volilcev, ki so pri volitvi oddali svoj glas Robiču. Takisto lepo je uspel tudi popoldanski shod »Narodne stranke« v Mozirju.

Dunaj, 30. septembra. Danes je imela anketa, sklicana od nižjeavstrijskega dež. odbora v zadevi obdačenja avtomobilov, svojo prvo sejo. Predsednik avtomobilskega kluba se je odločno izjavil proti obdačenju. V istem smislu je govoril tudi zastopnik vojne uprave major Wolf, ki je s svojim govorom izzval odločen odpor, zlasti v krogih navzočih poslancev.

Dunaj 30. septembra. Češki minister-rojak dr. Pacak je odpotoval danes zjutraj v Prago.

Dunaj, 30. septembra. Dr. Kramar se danes ali jutri vrne s Krima, kjer je dlje časa bival na letovišču.

Dunaj, 30. septembra. Nagodbena pogajanja se prične zopet jutri v Pešti. Konferenciala bosta za sedaj baron Beck in Wekerle sama.

Dunaj, 30. septembra. Veliki knez Vladimir je danes konferiral z ministrom zunanjih del baronom Aehrenthalom.

Dunaj, 30. septembra. Ruski minister zunanjih del Izvolski je imel danes dolgo posvetovanje z baronom Aehrenthalom.

Budjepešt 30. septembra. Včeraj je bil tu klerikalni protestni shod proti kongresu »Svobodne Misli« v Pragi. Udeležba ni bila posebno velika. Med drugimi sta govorila tudi poslanca grof Sternberg in dr. Myslivc. Vsi govorci so bili dokaj plitvi in brez vsakega poleta: sama natolčevanja in denuncianstva.

Lvov 30. septembra. Včeraj je bil tu odprt shod galiških mest. Za predsednika je bil izvoljen župan iz Przemysla dr. Dolinski.

Lvov 30. septembra. Mati gališkega namestnika grofica Potocka je umrla.

Lvov, 30. septembra. Deputacija soocialno demokratske stranke, obstoječa iz 40 članov, je danes intervenirala pri dež. maršalu grofu Badeniju v zadevi volilne reforme. Grof Badenij je izrazil nado, da bo še v tem zasedanju mogoče perfekcionirati pravično, vse stranke zadovoljujočo volilno reformo.

Budimpešta, 30. septembra. Baron Aehrenthal pride 2. oktobra v Pešto, da se posvetuje z ogrsko vlado o nagodbenih pogajanjih, tičočih se zunanje politike.

Belgrad, 30. septembra. V belgradski trdnjavi se je zopet zgodil senzacionalen slučaj. Nedavno tega sta bila aretovana urednik protizarotniškega lista »Za otačbino« Novaković in njegov brat Maksim. Ko so se včeraj sprehajali jetniki po dvorišču, sta brata Novakoviči ušla, se polastila v sobi jetničarja puške na stroj in revolverja ter se zabarikadirala v sobi, odkoder sta jela streljati na dvorišče in na ječe. Vkljub prigrvarjanju se nista hotela vdati. Ko sta porabila vse streljivo, sta izvršila samoumor.

Belgrad, 30. septembra. Čujejo se glasovi, da brata Novakoviči nista izvršila samoumora, marveč sta bila v ječi od policije umorjena. Vsekakor je čudna vest, da sta Novakoviča dobila orožje v jetničarjevi sobi. Čemu je bila jetničarju puška na stroj? Soprog urednika Novakoviča, hči nekega vpojenega generala, pripoveduje, da je policija hotela najeti neko njej znano osebo, da bi umorila Novakoviča. Kaj je resnice na tej vesti, se ne da dognati.

Borzna poročila.		
Ljubljanska		
„Kreditna banka v Ljubljani“		
Uradni kurs d. b. 30. septembra 1907.		
Mali denar po 100.		
	Denar	Stos
4 1/2 % majska renta	98 50	96 60
4 1/2 % srebrna renta	98 15	98 35
4 1/2 % avstr. krona renta	98 50	96 70
4 1/2 % zlatna	115 30	115 60
4 1/2 % ogrska krona renta	92 9	93 15
4 1/2 % zlatna	110 40	110 60
4 1/2 % posojilo dež. Kranjske	98 30	99 30
4 1/2 % posojilo mesta Spiljet	110 40	110 60
4 1/2 % Zadar	99 85	100 85
4 1/2 % bos.-herc. železniško	98 30	99 30
4 1/2 % posojilo 1902	96	96 20
4 1/2 % češka dež. banka k. o.	96 50	97
4 1/2 % z. o.	99	100
4 1/2 % zast. pisma gal. dež.	99	100
4 1/2 % hipotekne banke	99	100
4 1/2 % pešt. kom. k. o. z	100	100
4 1/2 % 10 % pr.	100	100
4 1/2 % zast. pisma Innerst.	97 50	98 50
4 1/2 % hranilnice	97 50	98 50
4 1/2 % zast. pisma ogr. cen.	97 50	98 50
4 1/2 % dež. hranilnice	97 50	98 50
4 1/2 % z. pis. ogr. hip. ban.	97 50	98 50
4 1/2 % obl. ogr. lokalnih ž.	97 50	98 50
4 1/2 % leznice d. dr.	97 50	98 50
4 1/2 % obl. češke ind. banke	97 50	98 50
4 1/2 % prior. lok. želez. Trst-	97 50	98 50
4 1/2 % Poreč	97 50	98 50
4 1/2 % prior. dolenskih ž.	97 50	98 50
4 1/2 % prior. juž. žel. kup.	97 50	98 50
4 1/2 % avstr. pos. za žel. p. e.	97 50	98 50
Srečke.		
brecke od 1. 1860 %	149 50	151 50
od 1. 1864	149 50	151 50
tziske	149 50	151 50
zem. kred. l. emisije	149 50	151 50
II.	149 50	151 50
ogrsko hip. banke	149 50	151 50
srske a frs. 100	149 50	151 50
turske.	149 50	151 50
Basilika		
Kreditne	149 50	151 50
komoške	149 50	151 50
Krakovske	149 50	151 50
Ljubljanske	149 50	151 50
Avstr. rdeč. križa	149 50	151 50
Ogr.	149 50	151 50
Rudolfove	149 50	151 50
Salcburške	149 50	151 50
Dunajske kom.	149 50	151 50
Dolinske.		
južne železnice	149 50	151 50
Državne železnice	149 50	151 50
Avstr.-ogrsko bančne deln.	149 50	151 50
Avstr. kreditne banke	149 50	151 50
Ogrske	149 50	151 50
Zivnostenske	149 50	151 50
Premogokop v Mostu (Brux)	149 50	151 50
Alpske montan	149 50	151 50
Praške žel. ind. dr.	149 50	151 50
Rima-Muranyi	149 50	151 50
Trboveljske prem. družbe	149 50	151 50
Avstr. orožne tovr. družbe	149 50	151 50
Češke sladkorne družbe	149 50	151 50
Valuta.		
C. kr. cekin	11 84	11 39
20 franki	19 13	19 15
20 marke	23 48	23 52
Overseas	23 95	24 03
Marke	117 35	117 55
Laški bankovci	96 75	95 95
Banki	2 38	2 34
Banki	4 64	5

Žitne cene v Budimpešti.		
Dne 30. septembra 1907.		
Vozna.		
	za oktober	za 40 kg K
Pšenica	10 96	10 96
Rž	11 63	11 63
Koruzna	9 55	9 55
Oves	6 73	6 73
	6 69	6 69
Zmerno.		

Meteorološko poročilo.		
Vidna nad morjem 206. Srednji uradni tlak 758.0 mm		
septembra	čas opazovanja	stanje barometra v mm
28	9. av.	735.8
29	7. aj.	735.2
	2. pop.	735.6
30	9. av.	735.4
	7. aj.	735.4
	2. pop.	734.4
Srednja predvčerajšnja in včerajšnja temperatura: 15.6° in 13.1°; norm.: 16.5° in 13.0° Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.		

Za prodajanje
prav dobre masti **se sprejmo** na deželi
= spretni zastopniki =
proti proviziji.
Ponudbe z navedbo referenc in
okolišča pod „**Alte reelle Firma 5958**“
na **Rudolfa Mosse na Dunaju, I.**
Sellerstätte 2. 3316

Pisarna
za informacije
v vseh vojaških uprašanjih,
potrjena od pristojne oblasti, daje vsa
potrebna navodila, zadevajoča vojaške
posle, napotuje in jemlje v popolno
oskrbo in pouk one mladeniče, ki bi se
radi po § 65 brambnega zakona uspo-
sobili
zu enoletne prostovoljce.
Natančnejša ustmena in pismena
navodila daje v Zagrebu
M. Minić 3141-16
Kapucinska ulica šte. 11.

Slovo.
O priliki mojega odhoda po
29letnem bivanju v Črnomlju mi
ni bilo dano posloviti se od vseh
mi ljubih, zvestih in vrlih prija-
teljev belokranjskih. Zatorej vam
kličem ob slovesu: Bog Vas živi!
Na zdar.
Zajedno izrekam svojo za-
hvalo pošteni, ki so me ob-
rali zadnja leta v „Slovencu“ in
„Domoljubu“.
3318
V Ljubljani 28. septembra 1907.
Friderik Sertić,
c. kr. okrajni tajnik v p

Izur, ene 3286-3
šivilje in učenko
tako sprejme
B. Hellel, Gradaške ulice 8 v Ljubljani.

Sveže klobase
jetrne in krvave,
se dobe vsak torek in petek
edino le pri 3295 2
J. Chalupniku,
Jurčičev trg šte. 3.

Zagrebska žgalnica silvovke,
tropinovca, žganja in veletrgo-
vina z vinom
sprejme za takojšnji nastop
spretnega potovalca
samo prvo moč za Kranjsko, Šta-
tersko, Koroško, ki pozna odjemalce
in je zmožen obeh delnih jezikov.
Ponudbe z referencami in navedbo
zmožnosti na upravnitvo „Slovenskega
Naroda“ pod „št. 3319.“ 3319-1

Najcenejše in najboljše kurivo so
velenjski salonski briketi.
1000 kosov R 13'— 500 kosov R 7'—
Lepa suha bukova drva
in mehke les za podnetivo
se dobiva pri 3300-1
St. & C. Tauzher v Ljubljani,
Dunajska cesta šte. 47. Telefonska šte. 152.

Pozor!
Priporočam preč. duhov-
ščini in slav. občinstvu
svojo **ogromno zalogo**
umetno izdelanih
Pozor!
nagrobnih spomenikov
in vseh vrst marmorja in pa
nagrobne okvire
prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in
stavbena dela. Zaradi preselitve obrti prodajam
nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.
Z velespoštovanjem 3113-3
kamnosek Ignacij Čamernik kamnosek
Komenskega ulice šte. 26 v Ljubljani.

Učenca
za krojaštvo sprejme
Urban Plemelj, krojač na Bledu. 3292 3
2 gospodični
se sprejmeta na hrano in stanovanje
v Gradišču št. 7, I. levo. 3302-2
V trgovino z meš. blagom
na deželi se sprejme
deklica ali deček
pod jako ugodnimi pogoji.
Istotam se sprejme tudi
hlapec
k enemu konju.
Pismene ponudbe naj se naslove:
M. D., poste restante Jesenice
na Dolenskem. 3306-2

Kavarna
„Leon“
v Ljubljani
na Starem trgu št. 30
vsak torek, sredo, četrtek
soboto in nedeljo 39
vsoto noč odprta.
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Vinski sodi
12 do 60 hektov
iz hrastovega lesa, v prav dobrem
stanju se po nizki ceni na prodaj
pri **M. Rosner & drug v Ljubljani.** 3218-4
Hišnik
brez otrok
se sprejme s 1. novembrom.
Vprašati pri **R. Smielowskem,**
stavbniku na Rimski cesti št. 16
v Ljubljani. 3289-2
Dobra prodajalka
za modno in drobno blago
se takoj sprejme.
Karel Recknagel 3221
na Mestnem trgu v Ljubljani.

Več metrskih stotov
lepih namiznih jabolk
se proda v poljubnih množinah.
Vprašati: **Milan Žnidaršič, Ma-**
tenjavas p. Prestranek, Notranjsko. 3317-1

Išče se
trgovski pomočnik
v večjo trgovino z manufakturo in
mešanim blagom na deželi.
Prednost imajo oni, ki so že samo-
stajno delali. Nastop takoj ali v nekaj
tednih, plača po dogovoru.
Ponudbe na upravnitvo „Sloven-
skega Naroda.“ 3281-3

„Narodna kavarna“
odda sledeče časopise:
Nene Freie Presse, Fremdenblatt, Die
Zeit, Arbeiter-Zeitung, Grazer Tagblatt,
Agrar Tagblatt, Tagespost, Politik,
Novi List, Pokret, Moderne Kunst,
Österr. Illustrierte Zeitung, L' Illustration,
Illustrazione Italiana, Zlatá Praha,
Prosveta, Dom i Svet, Über Land und
Meer, Das Interessante Blatt, Wiener
Bilder, Österr. Rundschau, Die Wage,
Meggendorfer Blätter, Nene Fliegende
Blätter, Ljubljanski Zvon, Wiener Carri-
caturen, Paschütt, Sect, Neues Wiener
Witzblatt, Slovenski Narod, Edinost,
Soča, Gorica. 3252 2

Ces. kr. avstrilske **državne železnice.**
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
4:58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž (Samo ob nedeljah in praz-
nikih od 2. junija do 8. septembra.)
7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec.
7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9:05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo
od 1. junija.)
11:40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Trbiž.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo,
Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Trbiž.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
3:37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice,
Rudolfova, Kočevja.
3:45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Praga,
Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta
drž. žel.
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

2 konja črna, stara po 4 leta
po 163 cm visoka,
se prodasta takoj.
Istotam se prodajo tudi vsake vrste
suhe deske
iz mehkega lesa. 3320
Pozve se na Karlovski cesti 8 v Ljubljani.

20 izvežbanih
dobrih zidarjev
se sprejme takoj v delo,
katero traja do zime, proti dogovorjeni
dobri plači.
Oglasi naj se v **Predovičevem**
selu, občina Moste pri Ljubljani
Žan Pregelj,
stavbnik.
3040-7

Laščina
po najnovejši ter jako lahki metodi se
bode poučevala
s prvim oktobrom dalje.
Poučuje se gramatika, literatura
in konverzacija. Pri dovoljnem številu
napravi se tudi konverzacijski kurz.
Vse natančnejše se izve
Ljubljana, Marije Terezije
cesta št. 4, vis. pritličje (poleg
kavarne Europa). 3276-3

Jezikovni tečaji
in posamezni pouk
Italijanskega, francoskega in
angleškega jezika (po Berlitzovi
metodi)
se prične s 1. oktobrom.
Wolfove ul. št. 1, II. nadstr.
desno (Časnikova hiša). 3288 2

Kupiti
se želi majhno
posestvo z gostilno
ali samo
hiša z gostilno
v Ljubljani ali se kaj enakega tudi v
najem vzame kje v bližini Ljubljane.
Ponudbe na g. **Franc Brinovo,**
Stara gora p. Mirno, Dolensko ali
Zaloga menseskega piva v Ljub-
ljani. 3223 3

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
12-112 Podružnica v SPLJETU. Stritarjevo ulico št. 2. Podružnica v CELOVCU.
Delniška glavnica K 2.000.000. Rezervni fond K 200.000.
priporoča promese na Tiske srečke za žrebanje 1. oktobra sprejema vloge na knjižico in tekoči račun ter jih obrestuje
po K 7.—. Glavni dobiček K 180.000. od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %.
Rentni davek plača banka sama. Rentni davek plača banka sama.